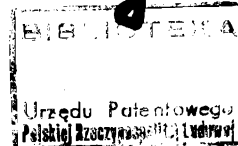

Warszawa, 28 sierpnia 1936 r.

URZĄD PATENTOWY

B65g27/06

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 23262.

Kl. 81 e, 57.

Tage Georg Nyborg
(Worcester, Wielka Brytania)
i Mark Frederick Higgins
(Worcester, Wielka Brytania).

Złącze do odcinków żłobu, zwłaszcza żłobu wstrząsowego.

Zgłoszono 27 września 1933 r.

Udzielono 22 maja 1936 r.

Pierwszeństwo: 13 października 1932 r. (Wielka Brytania).

Wynalazek niniejszy dotyczy złącza, które jest przeznaczone do łączenia przylegających do siebie odcinków żłobu, w szczególności zaś żłobów wstrząsowych.

Proponowano już do łączenia przylegających do siebie odcinków żłobu rozmaite złącza, zawierające kliny, jako zasadnicze części składowe; wynalazek niniejszy dotyczy właśnie złącza tego rodzaju.

W celu połączenia ze sobą poszczególnych części żłobu względnie odcinków zostają one zaopatrzone na swych końcach w nakładki, ściągane ku sobie i zamoco-

wywane w tem położeniu. Ponieważ nakładki te są umieszczane pod zachodzącymi na siebie końcami tych odcinków, więc możliwość przesuwania się w kierunku pionowym klinów, ustawionych pionowo, jest znacznie ograniczona. Kąt zbieżności klina musi być stosunkowo niewielki, aby klin ten należycie trzymał się na swem miejscu przez tarcie. Myśl przewodnią wynalazku niniejszego stanowi pozostawienie klinowi pewnej swobody ruchów w kierunku jego długości po ustawieniu go w położenie czynne, przyczem ciężar tego klina (lub sprężyna) będzie zapewniał sta-

le dążenie klina do zakleszczania się coraz mocniejszego. Ponadto według wynalazku niniejszego przewiduje się zastosowanie oddzielnego zespołu narzędzi przesuwnych (najlepiej przesuwnego zatrzymu, przylegającego do jednej z czynnych powierzchni klina) w celu niedopuszczenia, aby wzmiankowana wyżej swoboda ruchów klina wywołała rozłączenie się przylegających do siebie odcinków żłobu, zanim zespół narzędzi przesuwnych zostanie ustawiony w położenie, umożliwiające odsunięcie nabok klina bez wyciągania go. Pozostawienie klinowi ograniczonej swobody ruchów i chwilowe zmniejszenie nacisku na powierzchnie czynne klina jest wobec powyższego nieistotne. Podczas ruchu żłobu złącze ułatwia rozłączenie połączonych odcinków żłobu.

Jedną z najdogodniejszych postaci wykonania wynalazku niniejszego jest uwidoczniona na rysunku, na którym fig. 1 przedstawia widok z boku, a fig. 2 — widok z góry złącza w położeniu roboczym; fig. 3 i 4 przedstawiają także widoki złącza, nastawionego na rozłączenie odcinków żłobu.

Jak widać na rysunku, nakładka 1, przymocowana do końca jednego z odcinków 2, wystaje mniej lub bardziej w kierunku poziomym i jest ujęta w jarzmo 3, połączone z nakładką pokrętnie zapomocą sworznia 4 tak, iż jarzmo to może być przekręcane w kierunku poziomym. Jarzmo 3 posiada długość taką, iż może być podczas łączenia odcinków żłobu nasunięte na nakładkę 5 przyległego odcinka 6 bez zawadzenia o najbardziej wystający nazewnątrz róg tej nakładki 5. Przestrzeń między brzegiem nakładki 5 i końcem obejmującego ją jarzma 3 jest wypełniona klinem 8, przesuniętym pionowo przez otwór 7, wykonany w jarzmie, oraz wkładką 9, wsuniętą poziomo między klin 8 a koniec jarzma 3. Wkładka przesuwna 8 może posiadać postać rozmałą, np. sworznia o nieokrągłym

(owalnym) przekroju poprzecznym, tarczy kciukowej, klina lub klocka, wyciętego schodkowo. W przedstawionej typowej swej postaci wkładka ta posiada postać klocka przesuwnego 9 z wyciętym schodkiem w ścianie, przylegającej do klina. Kłoczek 9 jest zaopatrzony w narzędzia, umożliwiające przesuwanie i zamocowywanie klocka w nadanym mu położeniu. Klin 8 jest utrzymywany w otworze 7 zapomocą odpowiednich przetyczek 10, pierścieni lub podobnych narzędzi, umieszczonych na obu końcach klina. Przetyczki 10 są ukształtowane i rozmieszczone tak, iż szersza część klocka 9 znajduje się między klinem a końcem jarzma w położeniu, uwidocznionym na fig. 1 i 2 i dającym klinowi 8 najmniejszą swobodę ruchów; klin 8 może być przesuwany do góry w skrajne położenie górne bez wytwarzania jednak pomiędzy jego powierzchnią czynną i brzegiem nakładki 5 takiego odstępu, jakoby umożliwiał obrót jarzma 3 około sworznia 4, bez jednoczesnego zawadzenia klina 8 o róg nakładki 5. Kłoczek 9 jest wsunięty poziomo w koniec jarzma 3 i posiada na swej powierzchni zewnętrznej rowek 11, zakończony otworem 12, wywierconym w klocku 9 nawylot.

Do tego otworu 12 wsadzona jest od dołu przetyczka ryglująca 13, zakończona u dołu głowicą 14, przeszkadzającą przesunięciu nawylot przetyczki 13 przez kłoczek 9. Drugi koniec przetyczki 13 jest przeprowadzony ponad klockiem przez otwór, wykonany w jarzmie, i jest zagięty lub ukształtowany tak, iż zapobiega zbyt znacznemu opadaniu przetyczki wdół. Głowica 14 przetyczki może się przesuwać w rowku 11 klocka 9 i w chwili przesunięcia się klocka w położenie, dające klinowi 8 najmniejszą swobodę ruchów i uwidocznione na fig. 1 i 2, zapada wdół w otwór 12, wskutek czego kłoczek 9 zostaje zaryglowany w tem położeniu aż do ponownego przesunięcia do góry przetyczki 13.

W celu rozłączenia odcinków żłobu należy podnieść klin pionowy 8 oraz przetyczkę 13. Następnie należy klocek 9 przesunąć poziomo w położenie, w którym węższa część klocka 9 znajduje się pomiędzy klinem 8 a końcem jarzma 3. Powstająca wówczas szczelina między klinem 8 a brzegiem nakładki 5 jest uwidocznioma na fig. 3 i 4. Po skutecznieniu powyższego jarzmo 3 może być obrócone około sworznia 4 w kierunku nazewnątrz (z podniesionym klinem 8), ponieważ wzmiankowana szczelina jest tak duża, iż klin 8 może przesunąć się obok krawędzi rogu nakładki 5, nie zawadzając o nią.

Jest rzeczą jasną, że powyższe rozłączanie może być skuteczniane z obydwóch stron złączonych odcinków żłobu, niezależnie od siebie i bez przesuwania samych odcinków żłobu. Jest rzeczą również jasną, że chwilowe obluźnienie się klina 8 nie powoduje rozłączenia się złączonych odcinków żłobu, ponieważ szerokość szczeliny między klinem i brzegiem nakładki z nasunięciem jarzmem jest na to zbyt mała aż do chwili odryglowania i przesunięcia węższej części klocka 9 między klin a koniec jarzma.

Ponadto urządzenie powyższe posiada tę zaletę, że w razie potrzeby uszczelnienia odcinków żłobu przy czynnej powierzchni klina 8 ustawia się węższą część klocka, poczem pomiędzy nakładkami 1 i 5 można umieścić pożądane uszczelnienie.

W celu połączenia odcinków żłobu ze sobą wystarczy najpierw podnieść klin 8 i przesunąć na swe miejsce klocek 9, poczem należy opuścić klin 8 i opuścić przetyczkę ryglującą 13. Ruch wstrząsowy żłobu sam spowoduje i zapewni ustawienie się klina 8 we właściwe mu położenie czynne oraz mocniejsze jego zakleszczenie się, wskutek czego złącze, wykonane według wynalazku, jest w swem działaniu niezawodne.

Należy zaznaczyć, że urządzenie nie

zawiera wcale swobodnie poruszających się części, ponieważ zarówno klin pionowy 8, jak klocek 9 i przetyczka 13 są osadzone w złączu nieodłącznie i nie mogą wysunąć się samoczynnie.

Wynalazek polega więc na zastosowaniu pokrętnego jarzma, unieruchomianego klinem, przyczem w urządzeniu tem nawet obluźnianie się klina nie daje jeszcze możliwości swobodnego ruchu jarzma, dopóki nie zostanie skuteczniony dodatkowy zabieg odryglowujący. Zespół narządów odryglowujących może być również wykonany w innej pod względem mechanicznym postaci, np. klin w jednej z możliwych odmian złącza może być podniesiony ponad swe położenie czynne na nieznaczną tylko odległość, aż narząd, ryglujący go, zostanie odryglowany w swem położeniu dolnym i przekreślony lub przesunięty tak, aby mógł wsunąć się w odpowiednie wycięcie nakładki; mogą być zastosowane również rozmaite inne zespoły, równoważne pod względem mechanicznym, bez oddalania się od przewodniej myśli wynalazku niniejszego.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Złącze do odcinków żłobu, zwłaszcza żłobu wstrząsowego, złożone z części, łączącej występy nakładek obydwóch złączonych ze sobą odcinków żłobu, oraz z klina, zakleszczającego części złącza w położeniu roboczym, znamienne tem, że pokrętne jarzmo (3), stanowiące część, łączącą występy podkładek, jest osadzone obrotowo zapomocą sworznia (4) na występie podkładki (1) jednego odcinka oraz jest nasunięte w położeniu roboczym na występ (5) podkładki drugiego odcinka i zakleszczone klinem (8) o ograniczonej swobodzie ruchów w kierunku długości klina, przyczem odstęp między płaszczyzną roboczą klina (8) a brzegiem występu (5) jest regulowany wkładką przesuwaną.

2. Złącze według zastrz. 1, znamienne tem, że wkładkę przesuwą stanowi klocek (9), wycięty schodkowo i przesuwany w kierunku poziomym, przyczem jego wycięta schodkowo powierzchnia jest zwrócona (najkorzystniej) ku powierzchni klina (8).

3. Złącze według zastrz. 2, znamienne tem, że klocek (9) posiada rowek (11), zakończony otworem (12), przyczem złącze jest wyposażone w przetyczkę (13) lub podobny narząd z głowicą (14), przesunięty przez otwór jarzma (3) i osadzony swą

głowicą w rowku (11), wobec czego w celu zaryglowania złącza w położeniu roboczem głowicę przetyczki przesuwają się w rowku (11) aż do otworu (12).

4. Złącze według zastrz. 1, znamienne tem, że wkładka przesuwana jest tarczą nieokrągłą lub wałkiem o owalnym przekroju poprzecznym.

Tage Georg Nyborg.
Mark Frederick Higgins.
Zastępca: I. Myszczyński,
rzecznik patentowy.

